

Program Praktyk dla Opiekuna medycznego (forma stacjonarna)

NUMER ZAWODU W KLASYFIKACJI ZAWODÓW: 532102

WYMIAR PRAKTYK ZAWODOWYCH

sem I - zgodnie z podstawą programową		
sem II - zgodnie z podstawą programową	2	70
sem III - zgodnie z podstawą programową	4	140
Razem	6	210
Minimalny wymiar praktyk zawodowych	tyg.	godz.

CELE OGÓLNE

1. **Nabycie umiejętności stosowania przepisów dotyczących bezpieczeństwa i higieny pracy w warunkach symulowanych.**
2. **Nabycie umiejętności zapobiegania zagrożeniom środowiska pracy opiekuna medycznego.**
3. **Nabycie umiejętności organizowania stanowiska pracy opiekuna medycznego.**
4. **Nabycie umiejętności dobierania wyposażenia i sprzętu do stanowiska pracy.**
5. **Nabycie umiejętności wykonywania działań higienicznych, opiekuńczych i pielęgnacyjnych w ramach posiadanych kompetencji.**
6. **Nabycie umiejętności komunikowania się w zespole terapeutycznym.**
7. **Nabycie umiejętności komunikowania się z osobą chorą i niesamodzielną oraz jej rodziną.**
8. **Nabycie umiejętności dokumentowania wykonania czynności zawodowych.**
9. **Nabycie umiejętności rozpoznawania i przeciwdziałania przypadkom naruszeń praw pacjenta i praw człowieka.**
10. **Nabycie umiejętności działania na rzecz rozwoju zawodu opiekuna medycznego.**

CELE OPERACYJNE

Uczeń potrafi:

1. wskazać zagrożenia w pracy opiekuna medycznego,
2. określić i zastosować zasady bhp i ochrony przeciwpożarowej obowiązujące w pracy opiekuna medycznego,
3. określić i zastosować kryteria warunkujące bezpieczeństwo pracy opiekuna medycznego,
4. stosować procedury postępowania przeciwdziałające czynnikom szkodliwym i zagrożeniom w miejscu pracy opiekuna medycznego,
5. stosować metody dezynfekcji i sterylizacji narzędzi, sprzętu, urządzeń i powierzchni,
6. wyjaśnić i respektować znaczenie piktogramów informujących o zagrożeniach w instytucjach ochrony zdrowia i pomocy społecznej,
7. zapobiegać zagrożeniom środowiska związanym z wykonywaniem zadań zawodowych,
8. wskazać przyczyny sytuacji stresowych w pracy zawodowej,
9. stosować techniki radzenia sobie z emocjami i stresem,
10. dokonywać analizy sygnałów werbalnych i pozawerbalnych podczas komunikowania się z osobą chorą i niesamodzielną,
11. określić istotę i zakres zadań realizowanych w profilaktyce zdrowotnej, ukierunkowanych na osobę chorą i niesamodzielną,
12. określić istotę i zakres zadań realizowanych w promocji zdrowia, ukierunkowanych na osobę chorą i niesamodzielną,
13. planować i realizować działania profilaktyczne i promujące zdrowie wobec pacjenta i jego rodziny,
14. stosować zasady organizacji przestrzeni pielęgnacyjnej,
15. stosować środki ochrony indywidualnej i zbiorowej,
16. dokonać oceny funkcjonalnej w celu ustalenia możliwości osoby chorej i niesamodzielnej w zakresie samoobsługi,
17. stosować metody, techniki i sprzęt do wykonania pomiarów antropometrycznych, pomiarów parametrów życiowych oraz obliczania BMI,
18. stosować skale służące do oceny zdolności wykonania prostych i złożonych czynności życiowych,
19. określić problemy i potrzeby osoby chorej i niesamodzielnej,
20. określić problemy funkcjonalne i potrzeby biopsychospołeczne człowieka w różnych fazach życia i stanu zdrowia,
21. stosować działania poprawiające mobilność osoby chorej, częściowo i całkowicie niesamodzielnej,
22. zaplanować i wykonać toaletę poszczególnych części ciała osoby chorej i niesamodzielnej,
23. udzielić pomocy w odżywianiu osobie z różnymi problemami i zaburzeniami odżywiania,
24. karmić pacjenta przez zgłębnik i przetoki odżywcze,
25. dobierać i stosować techniki pielęgnowania pacjenta z wyłonią stomią,
26. wykonać toaletę intymną u osoby chorej i niesamodzielnej,
27. zapobiegać skutkom długotrwałego unieruchomienia w obrębie układów: kostno-stawowego, oddechowego i krążenia,
28. zapobiegać odleżynom i uczestniczyć w ich leczeniu,
29. wykonywać wybrane czynności z zakresu opieki medycznej (wybrane testy diagnostyczne i pobieranie materiału do badań laboratoryjnych i mikrobiologicznych)
30. rozpoznawać stany zagrożenia zdrowia i życia,
31. udzielać pierwszej pomocy w stanach zagrożenia zdrowia i życia osoby chorej i niesamodzielnej,
32. rozpoznawać i przeciwdziałać przypadkom przemocy wobec osób chorych i niesamodzielnych,
33. rozpoznąć i przeciwdziałać przypadkom naruszeń praw pacjenta i praw człowieka,

34. posługiwać się językiem migowym i językiem obcym nowożytnym w kontakcie z pacjentem tego wymagającym,
35. współpracować z zespołem terapeutycznym,
36. dbać o prestiż i wizerunek zawodu.

MATERIAŁ NAUCZANIA

PRAKTYKA ZAWODOWA – SEMESTR I

Nazwa przedmiotu w cyklu kształcenia	Realizacja efekty kształcenia i kryteriów weryfikacji
Bezpieczeństwo i higiena pracy i pierwsza pomoc	<p>MED.14.1.1.1 wymienia przepisy prawa dotyczące bezpieczeństwa i higieny pracy podczas ręcznych prac transportowych</p> <p>MED.14.1.1.2 określa kryteria warunkujące bezpieczeństwo pracy w zawodzie takie jak: przestrzeń pielęgnacyjna bez barier, sprzęt wspomagający podnoszenie i przemieszczanie pacjentów</p> <p>MED.14.1.1.3 rozpoznaje znaczenie piktogramów informujących o zagrożeniach w instytucjach ochrony zdrowia i pomocy społecznej</p> <p>MED.14.1.2.1 wymienia instytucje oraz służby działające w zakresie ochrony pracy i ochrony środowiska</p> <p>MED.14.1.2.2 wymienia zadania i uprawnienia instytucji oraz służb działających w zakresie ochrony pracy i ochrony środowiska</p> <p>MED.14.1.3.1 omawia prawa i obowiązki pracownika w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy, w tym przestrzegania obowiązujących standardów i procedur postępowania oraz reagowania na sytuacje niepożądane</p> <p>MED.14.1.3.2 wymienia prawa i obowiązki pracodawcy w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy</p> <p>MED.14.1.4.1 wymienia czynniki ryzyka na stanowisku pracy</p> <p>MED.14.1.4.2 wymienia środki czyszczące, dezynfekcyjne i sterylizujące, zawierające substancje szkodliwe, które mogą uszkadzać skórę, błony śluzowe oraz układ oddechowy</p> <p>MED.14.1.4.3 omawia procedury postępowania przeciwdziałającego czynnikom szkodliwym i zagrożeniom w miejscu pracy</p> <p>MED.14.1.4.4 stosuje zasady bezpieczeństwa podczas asystowania osobie niesamodzielnej w trakcie badania w pracowni RTG (radioisotope thermoelectric generator) w celu ograniczenia do minimum narażenia na napromieniowanie</p> <p>MED.14.1.4.5 opisuje objawy oparzeń skóry w wyniku zadziałania wysokiej temperatury, kontaktu z gorącymi powierzchniami i uszkodzonym sprzętem elektrycznym</p> <p>MED.14.1.4.6 opisuje objawy ze strony układu mięśniowo-szkieletowego spowodowane przemieszczaniem pacjentów lub dźwiganiem ciężkich przedmiotów</p>

	<p>MED.14.1.4.7 opisuje objawy zespołu wypalenia zawodowego w wyniku pracy zmianowej, nocnej i długotrwałego kontaktu z ciężko chorymi osobami</p> <p>MED.14.1.4.8 zapobiega zagrożeniom dla zdrowia i życia człowieka w środowisku pracy</p> <p>MED.14.1.5.1 wymienia obowiązki pracownika dotyczące ochrony przeciwpożarowej, w tym wynikające z instrukcji obowiązującej w zakładzie pracy</p> <p>MED.14.1.5.2 opisuje podstawowe zabezpieczenia na wypadek pożaru, procedurę wszczynania alarmu, reagowania na alarm pożarowy oraz zasady organizacji akcji ratowniczej do czasu przybycia straży pożarnej</p> <p>MED.14.1.6.1 wyjaśnia zasady organizacji przestrzeni pielęgnacyjnej, takie jak: likwidacja barier architektonicznych, czysta, sucha podłoga</p> <p>MED.14.1.6.2 określa kryteria warunkujące bezpieczeństwo na stanowisku pracy, takie jak: przestrzeń pielęgnacyjna bez barier, sprzęt wspomagający podnoszenie i przemieszczanie pacjentów</p> <p>MED.14.1.6.3 dobiera wyposażenie i sprzęt do stanowiska pracy, takie jak: łóżko z regulowaną wysokością i oprzyrządowaniem, sprzęt wspomagający podnoszenie i przemieszczanie pacjentów</p> <p>MED.14.1.6.4 sprawdza sprawność sprzętu i zabezpieczenie przewodów elektrycznych</p> <p>MED.14.1.6.5 stosuje bezpieczne metody przemieszczania pacjentów w obrębie łóżka i poza nim oraz przenoszenia ciężkich przedmiotów</p> <p>MED.14.1.7.1 opisuje przeznaczenie odzieży służbowej i ochronnej, w tym obuwia i rękawic</p> <p>MED.14.1.7.2 stosuje środki ochrony indywidualnej w zależności od wykonywanej pracy</p>
<p>Planowanie czynności opiekuńczych dla osoby chorej i niesamodzielnej</p>	<p>MED.14.7.1.1 wyjaśnia pojęcie opieka w kontekście skutków niesamodzielności</p> <p>MED.14.7.3.2 omawia rolę opiekuna medycznego w adaptacji osoby chorej i niesamodzielnej do pobytu w podmiotach leczniczych lub jednostkach organizacyjnych pomocy społecznej</p> <p>MED.14.7.4.1 omawia podstawowe zadania zespołu terapeutycznego i wymienia kompetencje jego członków w procesie opieki nad osobą chorą i niesamodzielną, w tym lekarza, pielęgniarki, fizjoterapeuty, terapeuty zajęciowego, logopedy, psychologa</p> <p>MED.14.7.4.2 uzasadnia konieczność współpracy opiekuna medycznego z zespołem terapeutycznym</p> <p>MED.14.7.4.3 wymienia główne zakresy współdziałania w obszarze aktywizowania i usprawniania ruchowego osoby chorej i niesamodzielnej</p> <p>MED.14.10.1.2 omawia zasady kultury osobistej i etyki, w tym etyki zawodowej</p> <p>MED.14.10.1.3 rozpoznaje przypadki naruszeń praw pacjenta i praw człowieka</p> <p>MED.14.10.1.4 wskazuje skutki nieprzestrzegania praw pacjenta</p> <p>MED.14.10.1.5 rozpoznaje zachowania etyczne i nieetyczne w życiu codziennym i zawodowym</p> <p>MED.14.10.1.6 stosuje zasady etykiety językowej, zasady kultury osobistej i ogólnie przyjęte normy zachowania w swoim środowisku</p>

	<p>MED.14.10.1.7 przestrzega zasad netykiety w komunikacji w sieci</p> <p>MED.14.10.1.8 przestrzega zasad związanych z ochroną własności intelektualnej i ochroną danych osobowych</p> <p>MED.14.10.1.9 dba o prestiż i wizerunek zawodu</p> <p>MED.14.10.1.10 respektuje zasady dotyczące przestrzegania tajemnicy związanej z wykonywanym zawodem i miejscem pracy</p> <p>MED.14.10.1.11 przestrzega zasady zaufania i poszanowania prywatności w wykonywaniu zadań zawodowych</p> <p>MED.14.10.8.6 udziela informacji zwrotnej</p> <p>MED.14.10.8.7 przestrzega zasad etykiety językowej</p>
<p>Rozpoznawanie problemów opiekuńczych i medycznych w opiece nad osobą chorą i niesamodzielną</p>	<p>MED.14.3.1.1 omawia metody, techniki i sprzęt do wykonania pomiarów antropometrycznych, pomiarów tętna, ciśnienia tętniczego krwi, oddechu, saturacji krwi, temperatury ciała, obliczania wskaźnika masy ciała – Body Mass Index (BMI)</p> <p>MED.14.3.1.2 stosuje metody, techniki i sprzęt do wykonania pomiarów antropometrycznych, pomiarów tętna, ciśnienia tętniczego krwi, oddechu, saturacji krwi, temperatury ciała, obliczania wskaźnika masy ciała – Body Mass Index (BMI)</p> <p>MED.14.3.1.3 dokumentuje wykonanie pomiarów, także z użyciem technik komputerowych</p> <p>MED.14.3.1.4 wykorzystuje wyniki badań i pomiarów do ustalania problemów funkcjonalnych i potrzeb biopsychospołecznych człowieka w poszczególnych fazach życia i stanu zdrowia</p> <p>MED.14.3.2.1 wymienia osoby współpracujące w procesie rozpoznawania problemów i potrzeb osoby chorej i niesamodzielnej</p> <p>MED.14.3.2.2 objaśnia potrzebę współpracy w procesie rozpoznawania problemów i potrzeb osoby chorej i niesamodzielnej</p> <p>MED.14.3.2.3 uzasadnia rolę rodziny w procesie rozpoznawania problemów i potrzeb osoby chorej i niesamodzielnej</p> <p>MED.14.3.2.4 nawiązuje współpracę ze współpracownikami podczas rozpoznawania problemów i potrzeb osoby chorej i niesamodzielnej</p> <p>MED.14.3.2.5 nawiązuje współpracę z rodziną podczas rozpoznawania problemów i potrzeb osoby chorej i niesamodzielnej</p> <p>MED.14.3.3.3 opisuje skutki długotrwałego unieruchomienia</p> <p>MED.14.3.3.4 omawia skutki zaniedbań higienicznych</p> <p>MED.14.3.4.1 wyjaśnia istotę samoopieki oraz deficytu samoopieki</p> <p>MED.14.3.4.2 opisuje skale służące do oceny zdolności wykonania prostych i złożonych czynności dnia codziennego i czynności życiowych, w tym skale: Barthel, Katza, Lawtona</p> <p>MED.14.3.4.3 omawia zastosowanie skali Barthel jako narzędzia do kwalifikowania osób chorych do opieki długoterminowej</p>

	<p>MED.14.3.4.4 wykorzystuje wyniki oceny funkcjonalnej w celu ustalenia możliwości osoby chorej i niesamodzielnej w zakresie samoobsługi</p> <p>MED.14.3.4.5 zachęca osobę chorą i niesamodzielną do samoopieki, wskazując na jej zasoby biologiczne i psychiczne oraz znaczenie każdej aktywności w terapii i profilaktyce</p> <p>MED.14.3.5.1 omawia relację międzyludzką i ich znaczenie</p> <p>MED.14.3.5.2 wymienia warunki sprzyjające efektywnemu komunikowaniu się w procesie terapeutycznym</p> <p>MED.14.3.5.3 opisuje zasadę pierwszego kontaktu</p> <p>MED.14.3.5.4 określa znaczenie sygnałów werbalnych i pozawerbalnych w komunikowaniu się z osobą chorą i niesamodzielną z zespołem otępiennym lub innymi zaburzeniami narządu wzroku, słuchu lub mowy</p> <p>MED.14.3.5.5 prowadzi rozmowę z osobą chorą i niesamodzielną</p> <p>MED.14.3.5.6 przeprowadza wywiad z rodziną osoby chorej i niesamodzielnej</p>
<p>Planowanie czynności higienicznych i pielęgnacyjnych dla osoby chorej i niesamodzielnej</p>	<p>MED.14.4.1.1 różnicuje problemy funkcjonalne i potrzeby biopsychospołeczne osoby chorej i niesamodzielnej w różnym stanie zdrowia</p> <p>MED.14.4.1.3 uwzględnia wyniki pomiarów w postępowaniu pielęgnacyjno-opiekuńczym oraz udostępnia je innym osobom uczestniczącym w procesie terapeutycznym zgodnie z przepisami prawa</p> <p>MED.14.4.2.5 omawia wpływ choroby i niesamodzielnności na stan biologiczny oraz psychiczny osoby chorej i niesamodzielnej</p> <p>MED.14.4.2.6 opisuje specyficzne dla chorób przewlekłych problemy pielęgnacyjno-opiekuńcze</p> <p>MED.14.4.3.2 uzasadnia potrzebę modyfikacji działań opiekuńczych odpowiednio do stanu zdrowia i sprawności osoby chorej i niesamodzielnej</p> <p>MED.14.4.3.3 dobiera sprzęt wspomagający i uzgadnia zmianę postępowania z osobą chorą i niesamodzielną</p> <p>MED.14.4.3.4 planuje wykonanie czynności pielęgnacyjnych u osoby chorej i niesamodzielnej, uwzględniając ocenę jej stanu</p> <p>MED.14.4.3.5 planuje zmodyfikowane działania higieniczne, pielęgnacyjne i wspierające odpowiednio do rozpoznanych problemów funkcjonalnych oraz potrzeb biologicznych i psychospołecznych osoby chorej i niesamodzielnej</p>
<p>Organizowanie i wykonywanie czynności higienicznych i pielęgnacyjnych</p>	<p>MED.14.5.1.3 wyjaśnia zasady wykonywania czynności higienicznych i pielęgnacyjnych, w tym na podstawie planu pielęgnowania zleconego przez pielęgniarkę</p> <p>MED.14.5.1.4 uzasadnia konieczność modyfikowania planu czynności pielęgnacyjnych odpowiednio do stanu zdrowia i sprawności osoby chorej i niesamodzielnej oraz sytuacji w miejscu pracy</p> <p>MED.14.5.1.5 omawia skutki zaniedbań higienicznych i pielęgnacyjnych dla zdrowia i życia osoby chorej i niesamodzielnej</p>

	<p>MED.14.5.2.1 omawia podstawowe zasady i procedury stosowane podczas wykonywania czynności higienicznych i pielęgnacyjnych osobie chorej i niesamodzielnej</p> <p>MED.14.5.2.2 omawia prawa pacjenta, w tym prawo do dobrej jakości opieki, prawo do wyrażania zgody lub odmowy zgody na wykonywanie czynności higienicznych i pielęgnacyjnych, prawo do tajemnicy, prawo do intymności</p> <p>MED.14.5.2.3 omawia przyczyny powstania odleżyny</p> <p>MED.14.5.2.4 opisuje zmiany odleżynowe</p> <p>MED.14.5.3.1 wyjaśnia pojęcia: aseptyka i antyseptyka, dezynfekcja, sterylizacja</p> <p>MED.14.5.3.3 stosuje zasady aseptyki i antyseptyki, adekwatnie do ryzyka zakażenia</p> <p>MED.14.5.3.4 wyjaśnia procedury i zasady postępowania w sytuacji bezpośredniego narażenia się na zakażenia</p> <p>MED.14.5.4.1 charakteryzuje źródła zakażenia oraz drogi szerzenia się drobnoustrojów w szpitalu, takie jak: personel medyczny (nosiciele, skóra rąk), niejałowe narzędzia, sprzęt medyczny, aparatura, materiały zanieczyszczone, powietrze i bielizna</p> <p>MED.14.5.4.5 stosuje procedurę higienicznego mycia rąk</p> <p>MED.14.5.5.2 rozpoznaje sytuacje trudne dla osoby chorej i niesamodzielnej i dobiera metodę komunikowania się oraz sposób działania</p> <p>MED.14.5.5.3 omawia podstawowe zasady postępowania w sytuacjach trudnych w opiece nad osobą chorą i niesamodzielną, uznając za priorytet dobro osoby chorej i niesamodzielnej oraz bezpieczeństwo innych pacjentów, współpracowników i własne</p> <p>MED.14.11.2.2 identyfikuje kompetencje i umiejętności osób w zespole</p> <p>MED.14.11.3.7 sporządza sprawozdania z realizacji działań zespołowych</p>
<p>Organizowanie i wykonywanie czynności opiekuńczych dla osoby chorej i niesamodzielnej</p>	<p>MED.14.7.2.1 omawia zasady i procedury dotyczące wykonywania czynności opiekuńczych związanych z utrzymaniem warunków niezbędnych do życia i bezpieczeństwem funkcjonalnym w zakresie mobilności, samoobsługi, kształtowania codziennego życia i kontaktów społecznych</p> <p>MED.14.7.2.2 przestrzega zasad bezpieczeństwa i procedur podczas wykonywania czynności opiekuńczych</p> <p>MED.14.7.2.3 pomaga osobie chorej i niesamodzielnej w wykonywaniu czynności życia codziennego i utrzymaniu aktywności fizycznej</p> <p>MED.14.7.2.4 posługuje się sprzętem wspomagającym, materiałami i środkami podczas wykonywania czynności opiekuńczych</p> <p>MED.14.7.2.5 pomaga osobie chorej i niesamodzielnej w użytkowaniu zaleconego sprzętu ortopedycznego i rehabilitacyjnego</p> <p>MED.14.7.2.6 przestrzega procedur postępowania ze sprzętem i materiałami pomocniczymi do wykonywania czynności opiekuńczych</p>

	<p>MED.14.7.3.3 udziela wsparcia osobie chorej i niesamodzielnej w adaptacji do zmian funkcjonalnych wywołanych poważnym urazem, zaawansowaną chorobą przewlekłą, chorobą terminalną lub zaawansowaną starością</p> <p>MED.14.7.3.4 udziela wsparcia osobie chorej i niesamodzielnej w adaptacji do pobytu w podmiotach leczniczych lub jednostkach organizacyjnych pomocy społecznej</p> <p>MED.14.7.3.5 współdziała z pielęgniarkami w minimalizowaniu negatywnych przeżyć psychicznych i fizycznych związanych z procesem diagnostyczno-terapeutycznym</p> <p>MED.14.7.4.4 dokumentuje wykonane czynności zawodowe realizowane we współpracy z członkami zespołu terapeutycznego, w tym z użyciem technik komputerowych</p> <p>MED.14.7.5.2 tworzy warunki sprzyjające efektywnemu komunikowaniu się</p> <p>MED.14.7.5.4 nawiązuje relacje z osobą chorą i niesamodzielną, jej rodziną i grupą społeczną, zmniejsza ich niepokój i poczucie wyobcowania</p> <p>MED.14.7.5.5 stosuje zasadę pierwszego kontaktu i efektywnego porozumiewania się w opiece nad osobą chorą i niesamodzielną</p> <p>MED.14.7.5.6 stosuje różne metody werbalnego i pozawerbalnego porozumiewania się</p> <p>MED.14.7.5.7 pomaga w stosowaniu sprzętu i technologii komunikacyjnych i zachęca osobę chorą i niesamodzielną do utrzymywania relacji z rodziną i innymi osobami ważnymi dla jej funkcjonowania</p> <p>MED.14.7.5.8 wykazuje się empatią i asertywnością w procesie komunikowania się z osobą chorą i niesamodzielną, jej rodziną i grupą społeczną</p> <p>MED.14.10.3.1 zarządza czasem pracy</p> <p>MED.14.10.3.2 analizuje sytuacje zawodowe w kontekście przestrzegania norm i procedur</p> <p>MED.14.10.3.3 rozpoznaje przypadki łamania norm i procedur oraz ocenia ich konsekwencje</p> <p>MED.14.10.3.6 dokonuje samooceny i wskazuje konsekwencje wynikające z popełnianych błędów</p>
Aktywizacja z elementami gimnastyki osiowo - symetrycznej	<p>MED.14.8.1.2 rozpoznaje zaburzenia narządu ruchu i określa skutki zmian</p> <p>MED.14.8.2.1 wymienia elementy zestawu drewnianych przyrządów do ćwiczeń SOS 3D</p> <p>MED.14.8.2.2 dobiera przyrządy do ćwiczeń SOS 3D do indywidualnych wymiarów antropologicznych osoby chorej i niesamodzielnej</p> <p>MED.14.8.3.4 prowadzi edukację usprawniania ruchowego w czynnościach dnia codziennego</p>
RAZEM	

PRAKTYKA ZAWODOWA – SEMESTR III

Nazwa przedmiotu w cyklu kształcenia	Realizacja efekty kształcenia i kryteriów weryfikacji
Bezpieczeństwo i higiena pracy i pierwsza pomoc	<p>MED.14.1.8.1 opisuje podstawowe symptomy wskazujące na stany nagłego zagrożenia zdrowotnego</p> <p>MED.14.1.8.2 ocenia sytuację poszkodowanego na podstawie analizy objawów obserwowanych u poszkodowanego</p> <p>MED.14.1.8.3 zabezpiecza siebie, poszkodowanego i miejsce wypadku</p> <p>MED.14.1.8.4 układa poszkodowanego w pozycji bezpiecznej</p> <p>MED.14.1.8.5 powiadamia odpowiednie służby</p> <p>MED.14.1.8.6 prezentuje udzielanie pierwszej pomocy w urazowych stanach nagłego zagrożenia zdrowotnego, np. krwotok, zmiążdżenie, amputacja, złamanie, oparzenie</p> <p>MED.14.1.8.7 prezentuje udzielanie pierwszej pomocy w nieurazowych stanach nagłego zagrożenia zdrowotnego, np. omdlenie, zawał, udar</p> <p>MED.14.1.8.8 wykonuje resuscytację krążeniowo-oddechową na fantomie zgodnie z wytycznymi Polskiej Rady Resuscytacji i Europejskiej Rady Resuscytacji</p> <p>MED.14.2.5.2 omawia stany nagłego zagrożenia zdrowotnego spowodowane chorobą, urazem fizycznym, termicznym i chemicznym</p> <p>MED.14.2.5.3 ocenia stan poszkodowanego i dokonuje pomiarów podstawowych czynności życiowych</p> <p>MED.14.2.5.4 wykonuje podstawowe czynności resuscytacyjne zgodnie z wytycznymi Polskiej Rady Resuscytacji</p> <p>MED.14.2.5.5 posługuje się automatycznym defibrylatorem treningowym (AED – Automatyczny Elektryczny Defibrylator)</p>
Język angielski w ochronie zdrowia	<p>MED.14.9.3.a tworzy krótkie, proste, spójne i logiczne wypowiedzi ustne dotyczące czynności zawodowych (np. polecenie, komunikat, instrukcję)</p> <p>MED.14.9.3.1 opisuje przedmioty, działania i zjawiska związane z czynnościami zawodowymi</p> <p>MED.14.9.3.2 przedstawia sposób postępowania w różnych sytuacjach zawodowych (np. udziela instrukcji, wskazówek, określa zasady)</p> <p>MED.14.9.4.1 rozpoczyna, prowadzi i kończy rozmowę</p> <p>MED.14.9.4.2 uzyskuje i przekazuje informacje i wyjaśnienia</p> <p>MED.14.9.4.3 wyraża swoje opinie i uzasadnia je, pyta o opinie, zgadza się lub nie zgadza z opiniami innych osób</p> <p>MED.14.9.4.4 prowadzi proste negocjacje związane z czynnościami zawodowymi</p> <p>MED.14.9.4.5 stosuje zwroty i formy grzecznościowe</p>

	<p>MED.14.9.4.6 dostosowuje styl wypowiedzi do sytuacji</p> <p>MED.14.9.3.3 wyraża i uzasadnia swoje stanowisko</p>
Planowanie czynności opiekuńczych dla osoby chorej i niesamodzielnej	<p>MED.14.10.2.1 dokonuje analizy własnej kreatywności i otwartości na zmiany</p> <p>MED.14.10.2.2 wymienia techniki twórczego rozwiązania problemu</p> <p>MED.14.10.2.3 proponuje alternatywne, nowatorskie rozwiązania problemów</p> <p>MED.14.10.2.4 stosuje techniki twórczego myślenia podczas rozwiązywania problemu</p> <p>MED.14.10.2.5 opisuje źródła zmian organizacyjnych</p> <p>MED.14.10.2.8 planuje i wykonuje działania pielęgnacyjno-opiekuńcze zgodnie z przyjętym planem i w określonym czasie</p> <p>MED.14.10.2.9 dokonuje analizy i oceny podejmowanych działań w kontekście jakości świadczonych usług</p> <p>MED.14.10.3.7 informuje współpracowników o istotnych problemach, których rozwiązanie wykracza poza jego kompetencje</p> <p>MED.14.10.8.2 wypowiada się w sposób zrozumiały, jasny i swobodny, logicznie argumentuje</p> <p>MED.14.10.8.3 interpretuje mowę ciała w komunikacji</p> <p>MED.14.10.8.4 wykorzystuje pytania, parafrazę w komunikacji interpersonalnej</p> <p>MED.14.10.8.5 przestrzega zasady asertywności w komunikacji interpersonalnej</p> <p>MED.14.10.8.6 udziela informacji zwrotnej</p> <p>MED.14.10.8.7 przestrzega zasad etykiety językowej</p>
Język migowy	<p>MED.14.2.7.1 stosuje podstawowe techniki języka migowego do udzielania świadczeń</p> <p>MED.14.2.7.2 pomaga pacjentom niedosłyszącym w dostępie do usług medycznych</p> <p>MED.14.2.7.3 porozumiewa się z pacjentem językiem migowym w stopniu podstawowym</p>
Podstawy opieki nad osobą chorą i niesamodzielną oraz podstawy opieki medycznej	<p>MED.14.2.1.4 przestrzega przepisów dotyczących praw pacjenta, ochrony danych osobowych, w tym danych wrażliwych, w związku z realizacją zadań zawodowych</p> <p>MED.14.2.1.5 omawia zastosowanie przymusu bezpośredniego zgodnie z przepisami prawa w sprawie ochrony zdrowia psychicznego</p> <p>MED.14.2.6.4 określa poziom zaangażowania zawodowego i modyfikowania postępowania w zależności od stopnia niesamodzielności osoby chorej lub niesamodzielnej</p> <p>MED.14.2.8.4 uzasadnia udział opiekuna medycznego w promocji zdrowia i profilaktyce</p> <p>MED.14.2.8.5 współdziała z osobą niesamodzielną i jej rodziną w zakresie promocji zdrowia i profilaktyki skutków zaniedbań pielęgnacyjnych</p> <p>MED.14.2.10.3 wprowadza dane do elektronicznej dokumentacji zgodnie z kompetencjami zawodowymi i kodem dostępu</p>

	<p>MED.14.2.11.2 wypełnia dokumentację medyczną związaną z wykonywaniem zadań opiekuna medycznego, taką jak: plan opieki, kartę kontroli podstawowych parametrów życiowych</p> <p>MED.14.2.11.3 dokumentuje wykonanie czynności zawodowych</p> <p>MED.14.2.11.4 chroni dokumentację przed osobami postronnymi i przed zniszczeniem</p> <p>MED.14.10.5.2 uzasadnia znaczenie doskonalenia zawodowego, aktualizowania wiedzy i umiejętności zawodowych</p> <p>MED.14.10.5.5 dzieli się wiedzą i własnym doświadczeniem z innymi</p>
Rozpoznawanie problemów opiekuńczych i medycznych w opiece nad osobą chorą i niesamodzielną	<p>MED.14.3.1.3 dokumentuje wykonanie pomiarów, także z użyciem technik komputerowych</p> <p>MED.14.3.1.4 wykorzystuje wyniki badań i pomiarów do ustalania problemów funkcjonalnych i potrzeb biopsychospołecznych człowieka w poszczególnych fazach życia i stanu zdrowia</p> <p>MED.14.3.2.4 nawiązuje współpracę ze współpracownikami podczas rozpoznawania problemów i potrzeb osoby chorej i niesamodzielnej</p> <p>MED.14.3.2.5 nawiązuje współpracę z rodziną podczas rozpoznawania problemów i potrzeb osoby chorej i niesamodzielnej</p> <p>MED.14.3.4.4 wykorzystuje wyniki oceny funkcjonalnej w celu ustalenia możliwości osoby chorej i niesamodzielnej w zakresie samoobsługi</p> <p>MED.14.3.5.4 określa znaczenie sygnałów werbalnych i pozawerbalnych w komunikowaniu się z osobą chorą i niesamodzielną z zespołem otępiennym lub innymi zaburzeniami narządu wzroku, słuchu lub mowy</p>
Planowanie czynności higienicznych i pielęgnacyjnych dla osoby chorej i niesamodzielnej	<p>MED.14.4.1.1 różnicuje problemy funkcjonalne i potrzeby biopsychospołeczne osoby chorej i niesamodzielnej w różnym stanie zdrowia</p> <p>MED.14.4.3.3 dobiera sprzęt wspomagający i uzgadnia zmianę postępowania z osobą chorą i niesamodzielną</p> <p>MED.14.4.3.4 planuje wykonanie czynności pielęgnacyjnych u osoby chorej i niesamodzielnej, uwzględniając ocenę jej stanu</p> <p>MED.14.4.3.5 planuje zmodyfikowane działania higieniczne, pielęgnacyjne i wspierające odpowiednio do rozpoznanych problemów funkcjonalnych oraz potrzeb biologicznych i psychospołecznych osoby chorej i niesamodzielnej</p>

Organizowanie i wykonywanie czynności higienicznych i pielęgnacyjnych	<p>MED.14.5.1.2 przygotowuje warunki do wykonania czynności higienicznych i pielęgnacyjnych, biorąc pod uwagę bezpieczeństwo osoby niesamodzielnej i własne, efektywność i ergonomię pracy</p> <p>MED.14.5.1.4 uzasadnia konieczność modyfikowania planu czynności pielęgnacyjnych odpowiednio do stanu zdrowia i sprawności osoby chorej i niesamodzielnej oraz sytuacji w miejscu pracy</p> <p>MED.14.5.1.6 dobiera materiały i produkty medyczne, środki oraz sprzęt do wykonywania czynności higienicznych i pielęgnacyjnych odpowiednie do stanu zdrowia i sprawności osoby chorej i niesamodzielnej</p> <p>MED.14.5.1.7 dobiera metody i techniki do wykonywania czynności higienicznych i pielęgnacyjnych osobie chorej i niesamodzielnej</p> <p>MED.14.5.1.8 opisuje specjalne produkty chłonne zabezpieczające skórę i bieliznę oraz preparaty pielęgnacyjne zabezpieczające i poprawiające kondycję skóry</p> <p>MED.14.5.2.6 posługuje się sprzętem, przyborami, narzędziami, materiałami i środkami do wykonania czynności higienicznych i pielęgnacyjnych</p> <p>MED.14.5.2.7 wykonuje czynności higieniczne i pielęgnacyjne osobie chorej i niesamodzielnej, przestrzegając zasad, procedur oraz praw pacjenta</p> <p>MED.14.5.3.3 stosuje zasady aseptyki i antyseptyki, adekwatnie do ryzyka zakażenia</p> <p>MED.14.5.4.5 stosuje procedurę higienicznego mycia rąk</p> <p>MED.14.5.4.6 stosuje procedury dotyczące zabezpieczania i usuwania zużytego medycznego sprzętu jednorazowego, takiego jak: igły, strzykawki, cewniki, worki na mocz, sprzęt stomijny, oraz postępowania z brudną bielizną</p> <p>MED.14.5.4.7 omawia procedury segregacji i usuwania odpadów medycznych</p> <p>MED.14.5.4.8 segreguje odpady medyczne i zabezpiecza je zgodnie z obowiązującymi zasadami</p> <p>MED.14.5.4.9 przestrzega obowiązujących zasad podczas wykonywania czynności higienicznych i pielęgnacyjnych osobie chorej i niesamodzielnej</p> <p>MED.14.5.6.3 opracowuje plan edukacji osoby chorej i niesamodzielnej lub jej rodziny w zakresie wykonywania czynności higienicznych i pielęgnacyjnych</p> <p>MED.14.5.6.4 przeprowadza edukację osoby chorej i niesamodzielnej lub jej rodziny w zakresie wykonywania czynności higienicznych i pielęgnacyjnych oraz prowadzenia zdrowego stylu życia</p> <p>MED.14.11.2.2 identyfikuje kompetencje i umiejętności osób w zespole</p> <p>MED.14.11.2.3 przydziela zadania, uwzględniając poziom umiejętności i kompetencje członków zespołu</p> <p>MED.14.11.3.3 stosuje strategie kierowania zespołem wykonującym przydzielone zadania</p> <p>MED.14.11.3.4 zachęca członków zespołu do wykonywania zadań</p>
---	---

	<p>MED.14.11.3.5 przyjmuje odpowiedzialność za podejmowane decyzje</p> <p>MED.14.11.3.6 monitoruje działania zespołu</p> <p>MED.14.11.3.7 sporządza sprawozdania z realizacji działań zespołowych</p> <p>MED.14.11.4.2 wykorzystuje opinie pracowników do planowania zmian techniczno-organizacyjnych</p> <p>MED.14.11.4.3 proponuje zmiany w organizacji pracy mające na celu poprawę warunków i jakości pracy</p>
Organizowanie i wykonywanie czynności opiekuńczych dla osoby chorej i niesamodzielnej	<p>MED.14.7.2.2 przestrzega zasad bezpieczeństwa i procedur podczas wykonywania czynności opiekuńczych</p> <p>MED.14.7.2.3 pomaga osobie chorej i niesamodzielnej w wykonywaniu czynności życia codziennego i utrzymaniu aktywności fizycznej</p> <p>MED.14.7.2.4 posługuje się sprzętem wspomagającym, materiałami i środkami podczas wykonywania czynności opiekuńczych</p> <p>MED.14.7.2.5 pomaga osobie chorej i niesamodzielnej w użytkowaniu zaleconego sprzętu ortopedycznego i rehabilitacyjnego</p> <p>MED.14.7.2.6 przestrzega procedur postępowania ze sprzętem i materiałami pomocniczymi do wykonywania czynności opiekuńczych</p> <p>MED.14.7.3.3 udziela wsparcia osobie chorej i niesamodzielnej w adaptacji do zmian funkcjonalnych wywołanych poważnym urazem, zaawansowaną chorobą przewlekłą, chorobą terminalną lub zaawansowaną starością</p> <p>MED.14.7.3.4 udziela wsparcia osobie chorej i niesamodzielnej w adaptacji do pobytu w podmiotach leczniczych lub jednostkach organizacyjnych pomocy społecznej</p> <p>MED.14.7.3.5 współdziała z pielęgniarkami w minimalizowaniu negatywnych przeżyć psychicznych i fizycznych związanych z procesem diagnostyczno-terapeutycznym</p> <p>MED.14.7.4.4 dokumentuje wykonane czynności zawodowe realizowane we współpracy z członkami zespołu terapeutycznego, w tym z użyciem technik komputerowych</p> <p>MED.14.10.2.6 podejmuje działania w zmiennych warunkach pracy w zależności od stanu osoby chorej i niesamodzielnej</p> <p>MED.14.10.2.7 wskazuje możliwości wprowadzania zmiany w realizacji zadań zawodowych</p> <p>MED.14.10.3.1 zarządza czasem pracy</p> <p>MED.14.10.3.2 analizuje sytuacje zawodowe w kontekście przestrzegania norm i procedur</p> <p>MED.14.10.3.3 rozpoznaje przypadki łamania norm i procedur oraz ocenia ich konsekwencje</p> <p>MED.14.10.3.4 wyjaśnia związki przyczynowo-skutkowe wydarzeń i zachowań</p> <p>MED.14.10.3.5 przewiduje skutki niewłaściwych działań na stanowisku pracy</p> <p>MED.14.10.3.6 dokonuje samooceny i wskazuje konsekwencje wynikające z popełnianych błędów</p>

<p>Aktywizacja z elementami gimnastyki osiowo-symetrycznej</p>	<p>MED.14.8.3.1 indywidualizuje ułożenie ciała w systemie osiowo--symetrycznym w trzech płaszczyznach jednocześnie</p> <p>MED.14.8.3.2 stosuje w praktyce nowy wzór prawidłowej postawy – prostopadłością prawidłowej postawy</p> <p>MED.14.8.3.3 stosuje system osiowo-symetryczny w trzech płaszczyznach jednocześnie do wyegzekwowania prawidłowego chodu: równoległego układania kończyn dolnych podczas stania i podczas chodzenia oraz symetrycznego ich obciążania</p> <p>MED.14.8.3.4 prowadzi edukację usprawniania ruchowego w czynnościach dnia codziennego</p> <p>MED.14.8.3.5 pomaga w doborze przyrządów do ćwiczeń osiowo--symetrycznych</p> <p>MED.14.8.3.6 wspomaga indywidualne wykonywanie ćwiczeń przez osobę chorą i niesamodzielną</p> <p>MED.14.8.3.7 monitoruje postęp uzyskiwanych efektów, po zastosowaniu przyrządów do mikroruchów</p> <p>MED.14.8.3.8 prowadzi edukację osoby chorej i niesamodzielnej oraz jej rodziny w zakresie autodiagnozy zaburzeń narządu ruchu</p> <p>MED.14.8.3.9 udziela informacji zwrotnej w celu tworzenia nowych wzorców prawidłowego układania narządu ruchu podczas czynności dnia codziennego osoby chorej i niesamodzielnej</p> <p>MED.14.8.3.10 stosuje indywidualne działania terapeutyczne i rehabilitacji ruchowej, uwzględniając aktualny stan wiedzy</p>
<p>Wykonywanie wybranych czynności z zakresu opieki medycznej</p>	<p>MED.14.6.1.2 karmi osobę chorą i niesamodzielną drogą doustną oraz dojelitową – przez zgłębnik lub gastrostomię, w tym PEG (Percutaneous Endoscopic Gastrostomy) (metodą porcji) lub pomaga podczas karmienia</p> <p>MED.14.6.1.5 wymienia cewnik zewnętrzny i worek na mocz</p> <p>MED.14.6.1.5 wymienia cewnik zewnętrzny i worek na mocz</p> <p>MED.14.6.1.6 prowadzi dobową zbiórkę moczu i bilans płynów</p> <p>MED.14.6.1.9 rozpoznaje powikłania leczenia dietetycznego w zakresie podstaw opieki pielęgnacyjnej</p> <p>MED.14.6.1.10 wykonuje płukanie jamy ustnej, gardła, oka i rany</p> <p>MED.14.6.1.11 zmienia opatrunek na ranie z zachowaniem zasad postępowania higienicznego, aseptycznego i antyseptycznego</p> <p>MED.14.6.2.1 wykonuje badanie glukometrem w celu oznaczenia stężenia glukozy we krwi osoby chorej i niesamodzielnej</p> <p>MED.14.6.2.2 dokumentuje dokonanie pomiaru glukometrem i przekazuje informację o wynikach pomiaru lekarzowi lub pielęgniarce</p> <p>MED.14.6.2.4 obserwuje i rejestruje rodzaj i objętość przyjmowanych posiłków oraz płynów u osób ze stwierdzonymi zaburzeniami odżywiania</p>

- MED.14.6.2.6 utrzymuje higienę i pielęgnuje skórę wokół niepowikłanej tracheostomii, gastrostomii, ileostomii, kolostomii
- MED.14.6.2.7 wymienia worek stomijny
- MED.14.6.2.8 wymienia worek na mocz
- MED.14.6.2.9 dobiera, zakłada i wymienia produkty chłonne
- MED.14.6.2.10 wykonuje odłączenie wlewu kroplowego
- MED.14.6.3.1 wykonuje gimnastykę oddechową
- MED.14.6.3.3 wykonuje nacieranie, oklepywanie, ćwiczenia czynne i bierne
- MED.14.6.3.4 pomaga osobie chorej i niesamodzielnej w korzystaniu z tlenu z koncentratora tlenu oraz w wykonywaniu inhalacji
- MED.14.6.4.2 podaje leki przez układ pokarmowy (doustnie, podjęzykowo, okołopoliczkowo, doodbytniczo) lub na skórę
- MED.14.6.4.3 podaje leki przez układ oddechowy (nebulizatory, inhalatory ciśnieniowe z dozownikiem pojedynczych dawek, z dozownikiem uruchamiającym wdech, inhalatory proszkowe)
- MED.14.6.4.4 podaje leki podskórnice
- MED.14.6.4.7 powiadamia lekarza lub pielęgniarkę o wystąpieniu działań niepożądanych poszczególnych leków
- MED.14.6.5.1 wykonuje test diagnostyczny dla oznaczenia ciał ketonowych w moczu, w miejscu opieki nad pacjentem
- MED.14.6.5.2 wykonuje testy diagnostyczne dla oznaczenia glukozy we krwi włosniczkowej i w moczu oraz cholesterolu we krwi włosniczkowej, w miejscu opieki nad pacjentem
- MED.14.6.5.3 wykonuje inne testy paskowe, w miejscu opieki nad pacjentem
- MED.14.6.6.1 asystuje lekarzowi lub pielęgniarce przy badaniach diagnostycznych
- MED.14.6.6.2 wykonuje czynności z zakresu pobierania krwi żyłnej i włosniczkowej do badań laboratoryjnych
- MED.14.6.6.3 wykonuje czynności z zakresu pobierania materiału do badań laboratoryjnych z górnych dróg oddechowych w celu wykonania testu diagnostycznego
- MED.14.6.6.4 wykonuje czynności z zakresu pobierania materiału do wykonania testów mikrobiologicznych i mykologicznych, z wyłączeniem wymazów z dróg rodnych

RAZEM

PROCEDURY OSIĄGANIA CELÓW KSZTAŁCENIA PRZEDMIOTU:

Propozycje metod nauczania: prezentacja, pokaz z objaśnieniem, praca w zespole, pomiary parametrów, odczytywanie informacji zamieszczonych na schematach, analiza dokumentacji, udział w pracy.

Zajęcia powinny być prowadzone z wykorzystaniem zróżnicowanych form: indywidualnie lub grupowo.

Treści powinny być nadbudowywane i dostosowane do zróżnicowanego poziomu uczniów w oparciu o podstawowe wiadomości z zakresu przedmiotów zawodowych teoretycznych i praktycznych.

Środki dydaktyczne do przedmiotu: podręczniki, dokumentacja pacjenta, sprzęt przewidziany w podstawie programowej oraz znajdujący się w placówce szkolenia praktycznego.

Obudowa dydaktyczna:

Talarska D., Szwałkiewicz E.(red.), *Opieka nad osobami przewlekle chorymi, w wieku podeszłym i niesamodzielnymi. Podręcznik dla opiekunów medycznych*, Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2011.

Szwałkiewicz E. *Opiekun medyczny w praktyce*, Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2016.

Kornatowska-Kędziora K., *Pielęgniarstwo w opiece długoterminowej*, Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2010.

Rychlik A., Pawluczuk I., *Czynności higieniczne i pielęgnacyjne*, Wydawnictwo Centrum Rozwoju Edukacji Edicon, Poznań 2017.

Ciechaniewicz W., *Pielęgniarstwo ćwiczenia. podręcznik dla studiów medycznych cz. 1 i 2*, Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2007.

Kirschnick O. (red.), *Pielęgniarstwo*, Wydawnictwo Elsevier Urban & Partner, Wrocław 2011.

Czasopisma i podręczniki wymagają aktualizacji przez nauczyciela.

Warunki realizacji: zajęcia edukacyjne prowadzone u pracodawcy (oddział szpitalny, dom pomocy społecznej, zakład opiekuńczo-leczniczy, zakład pielęgnacyjno-opiekuńczy).

PROPONOWANE METODY SPRAWDZANIA OSIĄGNIĘĆ EDUKACYJNYCH UCZNIĄ:

Podczas sprawdzania i oceniania wykonywanych zadań i ćwiczeń proponuje się zwrócić uwagę na:

- poprawność komunikowania się i współpracy w zespole terapeutycznym,
  - poprawność określenia celu działania i oceny stopnia jego osiągnięcia,
  - poziom realizacji zadań zawodowych, ich zgodność z obowiązującymi procedurami i standardami,
- 1) szybkość i trafność podejmowania decyzji,
  - 2) satysfakcję osoby chorej i niesamodzielnej z wykonanej usługi,
  - 3) bezpieczeństwo osoby chorej i niesamodzielnej,
  - 4) przestrzeganie tajemnicy zawodowej.

Kontrolę poprawności wykonania zadania należy przeprowadzić w trakcie i po jego wykonaniu. Słuchacz powinien samodzielnie sprawdzić wyniki swojej pracy według przygotowanego przez nauczyciela arkusza oceny. Następnie kontroli według tego samego arkusza powinien dokonać nauczyciel, oceniając poprawność, jakość i staranność wykonania zadania. W ocenie końcowej należy uwzględnić następujące kryteria:

- 5) organizacja stanowiska pracy,
- 6) dobór i poprawność określenia oraz stopień realizacji celu działania,
- 7) dobór i właściwe wykorzystanie sprzętu i aparatury medycznej,
- 8) jakość wykonania zadania,

- 9) kontakt ucznia z pacjentem,
- 10) współpraca w zespole diagnostycznym i terapeutycznym,
- 11) przestrzeganie przepisów bhp i przeciwpożarowych.

W ocenie końcowej należy uwzględnić wyniki wszystkich stosowanych przez nauczyciela metod sprawdzania osiągnięć słuchaczy.

EWALUACJA PRZEDMIOTU

- Ewaluacja obejmująca całą grupę słuchaczy.
- Ewaluacja przeprowadzona na początku zajęć – „na wejściu”, zwana również diagnozującą.
- Ewaluacja kształtująca przeprowadzana w trakcie realizowania praktyki zawodowej.
- Ewaluacja końcowa – konkluzyjna (sumująca/sumatywna) koncentrująca się na analizie rezultatów i skutków programu zarówno tych założonych przed realizacją, jak i tych niepożądanych, wynikłych w trakcie realizacji, opisana w postaci wniosków i rekomendacji do programu w następnych latach kształcenia.
- Proponowane metody badawcze zastosowane w ewaluacji przedmiotu:
  - obserwacja – arkusz obserwacji;
  - dyskusja, wywiad, rozmowa – lista pytań;
  - analiza dokumentów – arkusz informacyjny, dyspozycje do analizy dokumentów;
  - test wiedzy i umiejętności;
  - grupowa sesja podsumowująca.

SPOSOBY EWALUACJI PROGRAMU NAUCZANIA ZAWODU

EWALUACJA PROGRAMU NAUCZANIA DO ZAWODU OPIEKUN MEDYCZNY – karta ewaluacji

Lp.	KRYTERIUM OCENY	OCENA			UWAGI (określić problem)
		KOMPLETNI	CZĘŚCIOWO	NIEZNACZNIE	
A.	Struktura i treści programu				
	Program ma właściwą strukturę.				
	Struktura programu do przedmiotów jest zachowana.				
	Program zawiera efekty kształcenia z podstawy programowej.				
	Efekty kształcenia są mierzalne.				
	Dobór treści umożliwia osiągnięcie celów kształcenia.				

Zaproponowane zadania są możliwe do wykonania.				
Zadania są adekwatne do celów i treści kształcenia.				
Środki dydaktyczne są dostępne i wspierają proces edukacyjny.				
Metody sprawdzania osiągnięć słuchaczy są adekwatne do efektów kształcenia.				
Warunki osiągnięcia efektów kształcenia umożliwiają ich realizację.				
Warunki osiągnięcia efektów kształcenia są zgodne z podstawą programową.				
Program podzielony został na teoretyczne przedmioty zawodowe i przedmioty organizowane w formie zajęć praktycznych.				
Poszczególnym przedmiotom przydzielono właściwą liczbę godzin.				
Literatura jest aktualna i dostępna.				
Założenia programu uwzględniają możliwości poznawcze słuchaczy oraz indywidualizację kształcenia.				
Program uwzględnia korelację międzyprzedmiotową.				
Program zawiera treści niezbędne do realizacji procesu kształcenia i przygotowania słuchacza do pracy w zawodzie.				
Treści programu są sformułowane w sposób zrozumiały i poprawny merytorycznie i metodycznie.				
W programie zachowane są zasady konstruowania programów.				
Program uwzględnia kształtowanie postawy.				
Program wskazuje możliwości współpracy z pracodawcami.				

	Inne				
B.	Realizacja programu				
	Program umożliwia planowanie i organizację pracy szkoły.				
	Program umożliwia planowanie pracy nauczyciela.				
	Warunki realizacji programu wspierają proces kształcenia.				
	Program jest dostosowany do możliwości słuchacza.				
	Metody oceny pozwalają w pełni ocenić osiągnięcia słuchacza.				
	Uczniowie akceptują formy i kryteria oceniania.				
	Metody nauczania są możliwe do zastosowania.				
	Propozycje indywidualizacji wspierają słuchaczy o specjalnych potrzebach.				
	Założenia programu umożliwiają motywowanie słuchaczy do nauki.				
	Inne				
C.	Efekty kształcenia				
	Realizacja programu umożliwia przygotowanie do egzaminu zawodowego w zakresie kwalifikacji wyodrębnionej w zawodzie.				
	Wyniki egzaminu zawodowego są satysfakcjonujące.				
	Pracodawcy pozytywnie oceniają przygotowanie zawodowe słuchaczy i absolwentów.				
	Absolwenci pozytywnie oceniają przebieg nauki i efekty kształcenia w szkole.				
	Inne				

MONITOROWANIE PRACY I OSIĄGNIĘĆ SŁUCHACZY

Ocena osiągnięć ucznia jest zadaniem wielopoziomowym. Obejmuje elementy takie jak:

1. wiedza
2. umiejętności
3. systematyczność
4. aktywność
5. kreatywność

Ocena musi umożliwiać stymulację rozwoju i motywację do dalszego uczenia się. W kontekście powyższego szczególne znaczenie ma prowadzenie bieżącej obserwacji słuchaczy tak na początku jak i w trakcie dalszej nauki oraz dostosowywania metod przekazywania wiedzy do ich indywidualnych możliwości i predyspozycji. Działania wykładowcy (nauczyciela) w szczególności powinny obejmować:

1. ocenianie bieżące
2. sprawdzanie postępów w nauce
3. analiza wyników
4. przekazywanie informacji zwrotnej słuchaczowi
5. dobór metod oceniania i weryfikacji osiągnięć słuchaczy

Ocenianiu w szczególności podlegają następujące obszary aktywności:

1. odpowiedzi i wypowiedzi ustne
2. zadania praktyczne wykonywane w ramach zajęć o charakterze praktycznym
3. praca na zajęciach
4. zadania wykonywane samodzielnie
5. prace kontrolne
6. projekty

BIBLIOGRAFIA

1. Andres J. (red.), Pierwsza pomoc i resuscytacja krążeniowo-oddechowa, Polska Rada Resuscytacji, Kraków 2011.
2. Andruszkiewicz, Banaszek M. (red.), Promocja zdrowia w praktyce pielęgniarki i położnej, Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2010.
3. Aronson E., Człowiek istota społeczna, Wydawnictwo PWN, Warszawa 2004.
4. Atlas Anatomiczny, Wydawnictwo Buchmann, 2007.
5. Cizek B., Aleksandrowicz R. (red.), Mały atlas anatomiczny, red., Wydawnictwo PZWL, Warszawa 2015.
6. Chrzęszczewska A., Bandażowanie, Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2002.
7. Ciechaniewicz W., Pielęgniarstwo ćwiczenia. Podręcznik dla studiów medycznych cz. 1 i 2, Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2007.
8. Ciechaniewicz W., Pielęgniarstwo ćwiczenia. Podręcznik dla studiów medycznych cz. 1 i 2, Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2007.
9. Czajka D., Czekąła B., Przewlekłe chory w domu. Gdzie szukać pomocy, Wydawnictwo PZWL, 2015.

10. Formański J., Psychologia środowiska, Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2004.
11. Formański J., Psychologia. Podręcznik dla szkół medycznych, Wydawnictwo PZWL, 1998.
12. Górski J. (red.), Fizjologia człowieka, Wydawnictwo PZWL, Warszawa 2010.
13. Hendzel J.K., Słownik polskiego języka migowego, Olsztyn 1986.
14. Jakubaszko J. (red.), ABC postępowania w urazach, Górnicki Wydawnictwo Medyczne, Wrocław 2010.
15. Jakubaszko J. (red.), ABC resuscytacji, Górnicki Wydawnictwo Medyczne, Wrocław 2012.
16. Jakubaszko J. (red.), Medycyna ratunkowa – nagłe zagrożenia pochodzenia wewnętrznego, Górnicki Wydawnictwo Medyczne, Wrocław 2010.
17. Jakubowska-Winiecka A., Włodarczyk A., Psychologia w praktyce medycznej, Wydawnictwo PZWL, 2007.
18. Janowicz A., Krakowiak P., Paczkowska P., Sikora B., Sztuka komunikacji z osobami u kresu życia i ich opiekunami, Wydawnictwo Fundacja Hospicyjna, 2014.
19. Jędrzejewski B., Poradnik dla opiekunów osób z uszkodzeniami ośrodkowego układu nerwowego, Fundacja SANUM FIZJOFUN, Warszawa 2013.
20. Kirschnick O. (red.), Pielęgniarstwo, Wydawnictwo Elsevier Urban & Partner, Wrocław 2011.
21. Koncewicz D., Szczepankowski B., Język migowy w terapii, Wyd. Wyższa Szkoła Pedagogiczna w Łodzi i Edukacyjna Grupa Projektowa, 2008.
22. Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz. U. Nr 78, poz. 483 z późn. zm.).
23. Kopacz P., Mierzejewski D.P., Rodak A., Wawrzeńczyk K., Kompetencje cyfrowe. DigComp, Wydawnictwo Fundacja ECCC, Lublin 2016.
24. Kornatowska-Kędzióra K., Pielęgniarstwo w opiece długoterminowej, Wydawnictwo PZWL, Warszawa 2010.
25. Krajewska-Kułak E., Kwiatkowska A., Panek W. (red.), Komunikowanie interpersonalne w pielęgniarstwie, Wydawnictwo PZWL, Warszawa 2016.
26. Krakowiak P., Krzyżanowski D., Modlińska A., Przewlekłe chory w domu, Fundacja Lubię Pomagać, Gdańsk, 2011.
27. Kruś S., Patologia – podręcznik dla licencjackich studiów medycznych, Wydawnictwo PZWL, Warszawa 2003.
28. Kulik T.B., Latański M., (red.), Zdrowie publiczne, Wydawnictwo Czelej, 2002.
29. Michallik A., Ramotowski W. (red.), Anatomia i fizjologia człowieka, Wydawnictwo PZWL, Warszawa 2013.
30. Miechowicka N., Wróblewski T., Patologia – podręcznik dla szkół medycznych, Wydawnictwo PZWL, Warszawa 1992.
31. Przemysław P., Amelia P., Medyczne czynności ratunkowe, Wydawnictwo PZWL, Warszawa 2016.
32. Rączkowski B., BHP w praktyce, Wydawnictwo ODDK, 2018.

33. Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 22 listopada 2013 r. w sprawie świadczeń gwarantowanych z zakresu świadczeń pielęgnacyjnych i opiekuńczych w ramach opieki długoterminowej (Dz. U. z 2015 r., poz. 1658 z późn. zm.).
34. Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 8 września 2015 r. w sprawie ogólnych warunków umów o udzielanie świadczeń opieki zdrowotnej (Dz. U. z 2020 r. poz. 320 z późn. zm.).
35. Rychlik A., Pawluczuk I., Czynności higieniczne i pielęgnacyjne, Wydawnictwo Centrum Rozwoju Edukacji Edicon, Poznań 2017.
36. Rzeźniczak D., Alfabet PJM. Ćwiczenia podstawowe, Centrum PJM.
37. Rzeźniczak D., Podręcznik do nauki Polskiego Języka Migowego. Poziom A1., Wydawnictwo POLTEXT 2017.
38. Sęk H., Cieślak R., Wsparcie społeczne, stres i zdrowie, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 2004.
39. Sierakowska M., Wrońska I. (red.), Edukacja zdrowotna w praktyce pielęgniarstwa, Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2014.
40. Składowski J., Informatyka Europejczyka Podręcznik, wyd. Helion, 2012.
41. Spitzer M., Jak uczy się mózg, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 2011.
42. Styka L., (red.), Ewakuacja i transport poszkodowanego, Górnicki Wydawnictwo medyczne, Wrocław 2010.
43. Sygit M., Zdrowie publiczne, Wydawnictwo Wolters Kluwer, Warszawa 2010.
44. Szałkiewicz E. Opiekun medyczny w praktyce, Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2016.
45. Szwarz S. (red.), Pielęgniarstwo geriatryczne, Wydawnictwo Elsevier Urban & Partner, Wrocław 2010.
46. Ślusarska B. (red.), Podstawy pielęgniarstwa, PZWL, Wydawnictwo PZWL, Warszawa 2011.
47. Talarska D., Szałkiewicz E. (red.), Opieka nad osobami przewlekle chorymi, w wieku podeszłym i niesamodzielnymi. Podręcznik dla opiekunów medycznych, Wydawnictwo PZWL, Warszawa 2011.
48. Taranowicz I., Majchrowska A., Kawczyńska-Butrym Z., Elementy socjologii dla pielęgniarek, Wydawnictwo Czelej, 2000.
49. Traczyk W.Z., Fizjologia człowieka w zarysie, Wydawnictwo PZWL, Warszawa 2010.
50. Uchmanowicz I., Rosińczuk J., Odleżyny – profilaktyka i leczenie, Wydawnictwo Conlinuo, Wrocław 2014.
51. Ustawa z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej (Dz. U. z 2021 r., poz. 711 z późn. zm.).
52. Ustawa z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2021 r., poz. 1285 z późn. zm.).
53. Ustawa z dnia 6 listopada 2008 r. o prawach pacjenta i Rzeczniku Praw Pacjenta (Dz. U. z 2020 r., poz. 849 z późn. zm.).
54. Ustawa z dnia 8 września 2006 r. o Państwowym Ratownictwie Medycznym (Dz. U. z 2020 r. poz. 882 z późn. zm.).
55. Wieczorkowska-Tobis K., Talarska D., Geriatria i pielęgniarstwo geriatryczne, Wydawnictwo PZWL, Warszawa 2015.
56. Wytyczne resuscytacji krążeniowo oddechowej ERC, 2015.

57. Zespół stopy cukrzycowej – podstawowe wiadomości, ConvaTec, 2016.

58. Żylinska M., Neurodydaktyka, Wydawnictwo Naukowe UMK, Toruń 2013.

Czasopisma branżowe:

1. „Jak opiekować się osobą przewlekle chorym w domu (Damy Radę)”, Wydawnictwo Fundacja Razem

Zmieniamy Świat, TZMO.

2. „MEDI Forum Opieki długoterminowej”.

3. „Medycyna paliatywna w praktyce”.

4. „Problemy pielęgniarstwa”.

5. „Psychologia w Praktyce”.

Strony internetowe:

1. Aplikacja bezpłatna Migaj z nami: PJM.

2. Strona: niepełnosprawni.pl.

Multimedia:

1. płyta „Rozumiem polski język migowy”, Centrum PJM.